

Академічна доброчесність – основа якості фахової передвищої освіти

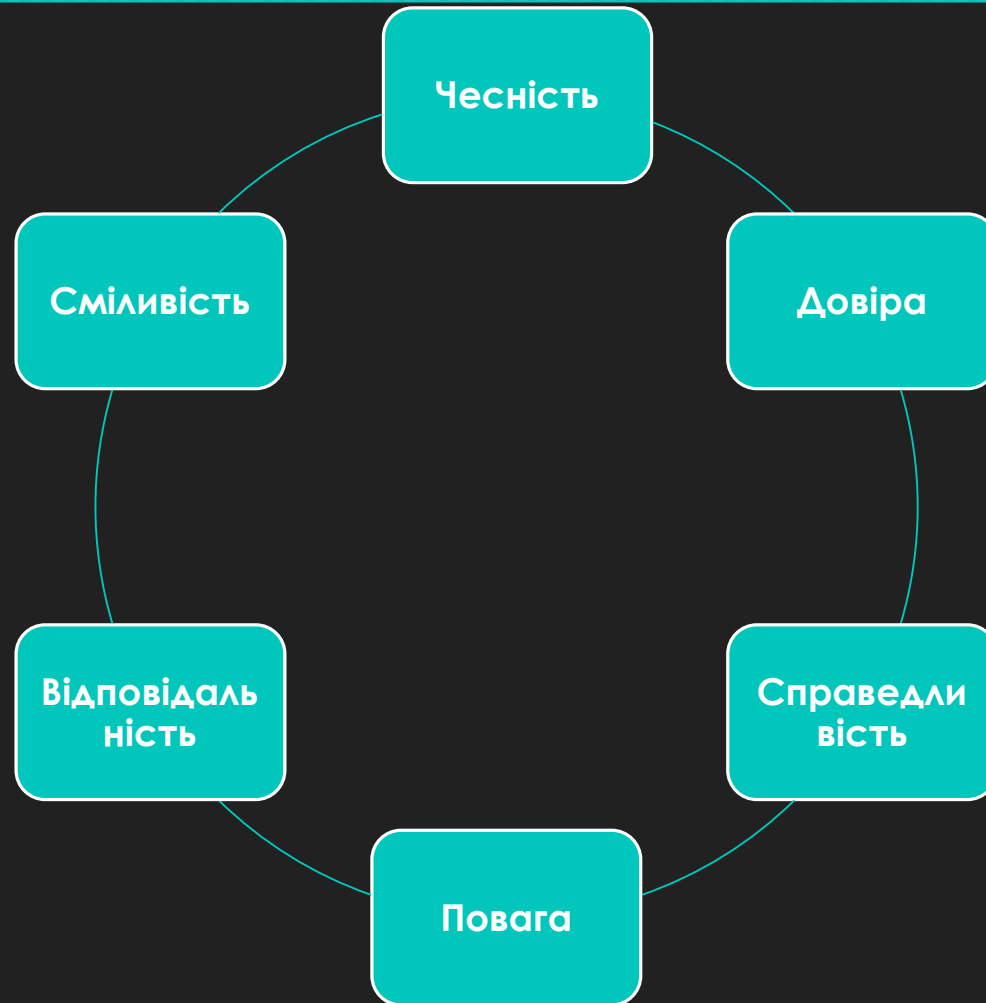
Семінар-тренінг для здобувачів освіти спеціальностей
204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва,
211 Ветеринарна медицина

Підготувала: завідувач відділення Леся Куденчук

Академічна доброчесність

- складова доброчесності;
- передбачає дотримання тих самих принципів, але в межах освітнього процесу.

Фундаментальні цінності академічної доброчесності

Академічна доброчесність

- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про фахову передвищу освіту»;
- Положення про академічну доброчесність.

Академічна доброчесність

Сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушення академічної доброчесності

Несанкціонована співпраця

Академічне шахрайство

Фабрикація

Фальсифікація

Списування

Обман

Хабарництво

Необ'єктивне оцінювання

Академічний плагіат

Самоплагіат

Порушення академічної доброчесності

Несанкціонована співпраця

- надання здобувачам фахової передвищої освіти допомоги педагогічними (науково-педагогічними) працівниками, батьками або іншими особами, що не передбачена умовами виконання завдань

Академічне шахрайство

- використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів, проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами, подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення

Порушення академічної доброчесності

Фабрикація

- вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях

Фальсифікація

- свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень

Порушення академічної доброчесності

Списування

- виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання

Обман

- надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування

Порушення академічної доброчесності

Хабарництво

- надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі

Необ'єктивне оцінювання

- свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти

Порушення академічної доброчесності

Академічний плагіат

- оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства

Самоплагіат

- оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів

Види плагіату

Повний плагіат

Посилання на неправдиве або
неіснуюче джерело

Прямий плагіат

Перепаразування

Випадковий плагіат

Як уникнути плагіату

Не копіювати

**Використовувати
джерела**

**Обов'язково
використовувати
посилання на
використані джерела**

Перевірка на оригінальність (унікальність) тексту

- реферати, есе;
- різноманітні проєкти, курсові роботи здобувачів освіти;
- навчально-методичні праці (методичні рекомендації, вказівки, підручники, навчальні посібники);
- рукописи статей, тези доповідей конференцій, семінарів.

Програми для перевірки тексту на оригінальність (унікальність) тексту

- Plagiarisma – <http://plagiarisma.net/> – програма перевірки тексту на запозичення. Дуже важливою перевагою є те, що ресурс підтримує понад 190 мов. Платформа дозволяє перевіряти тексти та виявляти збіги в Google і Yahoo. Вона є безкоштовною, має онлайн-версію або ж може бути завантажена та встановлена на комп'ютер.
- StrikePlagiarism – <http://strikeplagiarism.com/uk/> – антиплагіатна інтернет-система, яка автоматично перевіряє оригінальність тексту. У системи простий і зручний для користування інтерфейс. Документи можна завантажувати в систему в багатьох популярних форматах (doc, odt, txt, pdf), відсутні обмеження на обсяг документу. Текст порівнюється з ресурсами інтернету та базою даних системи.

Програми для перевірки тексту на оригінальність (унікальність) тексту

- Unichек – <https://unichек.com/uk-ua> – онлайн-інструмент для швидкої перевірки академічних робіт та будь-яких інших текстів на плагіат, створений молодю українською командою. Сервіс виконує швидку перевірку по інтернет, а також по базах наукових робіт університетів чи репозитаріїв. Працює з форматами doc, docx, pdf, odt, rtf, html, з необмеженою кількістю користувачів одночасно. Здійснюючи пошук на плагіат протягом декількох секунд, Unichек забезпечує найбільш точні результати в режимі реального часу.
- Edu-Birde – <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat> – безкоштовна онлайн-платформа для перевірки текстів на плагіат. Для перевірки тексту потрібно його скопіювати та вставити у відповідне вікно, натиснути кнопку «перевірити» та зачекати на звіт. Можна також завантажити повністю весь документ.
- Plag.com.ua (<https://www.plag.com.ua>) – це перевірка на плагіат, де користувачі можуть отримати показники плагіату безкоштовно й за лічені секунди. Навіть для роботи на 100 сторінок.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зауваження;
- повідомлення батькам, законним представникам;
- повторне виконання завдання;
- зниження оцінки за виконання завдання;
- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньо-професійної програми за рішенням Педагогічної ради коледжу;
- відрахування з коледжу за рішенням Педагогічної ради коледжу;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або позбавлення академічної стипендії за рішенням Педагогічної ради коледжу;
- повідомлення юридичної або фізичної особи, яка здійснює оплату за навчання про факт порушення академічної доброчесності;
- позбавлення наданих коледжем пільг з оплати вартості навчання за рішенням Педагогічної ради коледжу.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Завдання 1

Для підготовки до конкурсу студентських проєктів, викладач поділив групу студентів на підгрупи. Письмова робота повинна складатися з чотирьох розділів, вступу, висновків, списку використаних джерел. Влад, Максим, Ліза та Настя отримали свою тему проєкту. Через різні причини студенти постійно відкладали написання проєкту. І ось роботу уже необхідно здавати через три дні, а майже нічого не зроблено.

Необхідно розглянути варіанти вирішення проблеми та визначити, чи є порушення академічної доброчесності в цих випадках.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Варіант 1

Влад уже писав роботу на схожу тему раніше. Він запропонував дещо відредагувати і надіслати усім свою роботу в електронному вигляді, щоб кожен мав можливість з нею ознайомитися, а тоді уже здавати викладачу.

Чи є цей варіант порушенням академічної доброчесності?

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Так, цей варіант є порушенням академічної доброчесності.

Повторне використання будь-якої раніше написаної роботи без попереднього інформування та згоди викладача є обманом – одним із порушень академічної доброчесності. Також тут присутні інші порушення, зокрема самоплагіат та сприяння академічній недоброчесності.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Варіант 2

Максим запропонував кожному взяти по розділу роботи і попрацювати над ним самостійно. Зі свого боку, він готовий потім зібрати всі частини разом, і написати вступ, висновки. Часу дійсно обмаль, тому він сам надішле роботу викладачу. Решта групи не матиме можливості переглянути готову роботу.

Чи є цей варіант порушенням академічної доброчесності?

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Ні, цей варіант не є порушенням академічної доброчесності.

У завданні не було сказано, що студенти мають разом писати розділи проєкту і висновки до роботи. Тому як Влад, Ліза, Настя нічого не порушили, працюючи кожен/кожна над своїм розділом проєкту, так і Максим не порушив правил академічної доброчесності, написавши свій розділ проєкту та загальні висновки до роботи. Викладачам необхідно чітко проговорювати умови виконання завдань та критерії оцінювання, аби не сталося колізії у розумінні очікувань в учасників освітнього процесу.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Варіант 3

У Лізи виникла непередбачувана сімейна ситуація, і тому вона не може приділити достатньо часу для написання проєкту. Раніше Ліза була активною учасницею групи. Студенти запропонували поставити ім'я Лізи на готовій роботі. Ліза, натомість, пообіцяла, що наступного разу буде активнішою.

Чи є цей варіант порушенням академічної доброчесності?

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Так, цей варіант є порушенням академічної доброчесності.

Незважаючи на те, якою б не була хорошою репутація здобувача освіти, важливо зберігати об'єктивність в оцінюванні та чесність у виконанні завдання. Оскільки студентка не брала участі у роботі над проєктом, вона має повідомити про це викладача. Приписування собі ролі у виконанні роботи, до якої не була долученою, є обманом та фальсифікацією.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Варіант 4

Настя розчарована групою. Студентка вважає, що їхня спільна робота над проєктом не принесе їй високої оцінки, і тому Настя запропонувала групі написати роботу самостійно і поставити на ній імена інших.

Чи є цей варіант порушенням академічної доброчесності?

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Так, цей варіант є порушенням академічної доброчесності.

В умові виконання завдання чітко вказано, що робота має виконуватися групою. Пропонуючи групі написати роботу самотійно, Настя вчиняє обман – порушення академічної доброчесності, а викладач не зможе об'єктивно оцінити вміння та навички учасників групи.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Завдання 2.

Антон отримав завдання дослідити вплив реклами на попит споживачів. Він знайшов готову анкету для дослідження. Студент використав анкету від свого імені без жодного покликання на автора. Викладач вражений дослідженням і ставить йому високу оцінку за виконану роботу.

Чи порушив Антон принципи академічної доброчесності?

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Так, Антон порушив принципи академічної доброчесності.

Оскільки в основі дослідження Антона лежить анкета, яка не є його особистою розробкою, то він має обов'язково зазначити джерело, звідки було отримано цю анкету. В іншому випадку, це є академічним плагіатом.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Завдання 3.

Катерина має проблеми з написанням проєкту. Вона повинна підготувати маркетингове дослідження з навчальної дисципліни «Основи маркетингу».

Необхідно розглянути наведені нижче варіанти розв'язання проблеми і визначити, чи має місце порушення академічної доброчесності в кожному з них.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Варіант 1

Катерина звертається до тітки, яка викладає курси маркетингу в іншому освітньому закладі, і вона їй пропонує деякі роботи своїх студентів, аби вона їх використала для свого дослідження.

Чи є в цьому випадку порушення академічної доброчесності?

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Так, в цьому випадку є порушення академічної доброчесності. Тітка ділиться письмовими роботами студентів без їхньої згоди. Катерина, використавши ці роботи, вдасться до грубого порушення академічної доброчесності – академічного плагіату. Тітка також вчиняє ще одне порушення – допомога та сприяння академічній недоброчесності. Окрім того, вочевидь, тітка порушує корпоративну етику закладу, в якому працює.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Варіант 2

Катерина звертається до сусідки по кімнаті, яка вивчала цю дисципліну минулого року і добре впоралася зі своєю письмовою роботою. Сусідка дозволяє Катерині прочитати її письмову роботу. Дівчина вирішує запозичити загальну структуру цієї роботи та план дослідження.

Чи є це порушенням академічної доброчесності?

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Так, це є порушенням академічної доброчесності.

Повторне використання будь-якої раніше написаної роботи без попереднього інформування та згоди викладача є обманом – одним із порушень академічної доброчесності. Будь-яке запозичення чужого тексту – чи то у вигляді дослівних запозичень, чи то у вигляді загальної ідеї, логіки викладу, структури, плану – без посилання на джерела є академічним плагіатом. Окрім того, тут наявні ознаки іншого порушення – списування, яке передбачає виконання письмової роботи, використовуючи заборонені джерела допомоги.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Завдання 4.

Викладач спільно із двома студентами 4 курсу працювали над маркетинговим дослідженням. Студенти проводили дослідження, використовуючи спільно розроблену анкету. Після завершення збору та аналізу даних викладач опублікував статтю без згадки про студентів, які спільно з ним працювали над дослідженням.

Чи порушив викладач правила академічної доброчесності?

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Так, викладач порушив правила академічної доброчесності.

Внесок кожного учасника дослідження має бути визнаний та вказаний. Викладач вчинив обман, привласнивши дослідження без зазначення внеску студентів.

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Завдання 5.

Михайло вивчає навчальну дисципліну «Основи психології». Викладач на першому занятті повідомив, що для допуску до іспиту студенти мають набрати 40 балів під час семінарських занять. Михайло бере активну участь в обговореннях і впевнений, що він набирає достатню кількість балів для допуску. За день до іспиту викладач надсилав групі списки із набраними балами і прізвища тих, хто не допущений до іспиту. Серед недопущених Михайло бачить і своє прізвище. Студент звертається до викладача з проханням пояснити й отримує відповідь «Я так оцінив вашу роботу на семінарських заняттях».

Чи порушив викладач правила академічної доброчесності?

Чи повинен викладач надати Михайлові детальне роз'яснення ситуації?

Практичні завдання на виявлення порушень академічної доброчесності

Так, викладач порушив правила академічної доброчесності.

Непрозоре оцінювання – одне із порушень академічної доброчесності. Викладач повинен не лише надати Михайлові пояснення, чому студент недопущений, але й зобов'язаний був протягом курсу проінформувати його про можливість недопуску до іспиту. У такому разі Михайло міг би скорегувати власну навчальну траєкторію, аби уникнути недопуску. Відповідь викладача демонструє, що він оцінював Михайла на власний розсуд, без чітких критеріїв. Відсутність останніх призводить до непрозорого оцінювання

Академічна доброчесність

Академічна доброчесність – це невід’ємна частина якості освіти.

Якість освіти – це якість кожної окремої дисципліни, кожної окремої програми.

Академічна доброчесність – це спільна колективна робота, але і водночас особиста відповідальність кожного.

1. Чи хотіли б ви, щоб вам проводив операцію хірург, який списував і нечесно здобував оцінки в медичному університеті?

2. Чи почувалися б ви безпечно на мосту, спроектованому інженером, який списував і нечесно здобував оцінки в технічному університеті?

3. Чи довірили б ви складання вашої податкової звітності бухгалтеру, який постійно списував і нечесно отримував оцінки?

Список використаних джерел

1. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Міжнародний центр академічної доброчесності при Ратлендському інституті етики, Університет Клемсон в Південній Кароліні Fishman, 2012.
2. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 6 червня 2019 року № 2745-VIII (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>.
4. Про академічну доброчесність: Положення, затверджене Педагогічною радою ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С. 3. Гжицького» від 29 червня 2022 року.
5. Джессіка Аббадія. Плагіат: Що потрібно знати та як запобігти плагіату. URL: <https://mindthegraph.com/blog/uk/плагіат/>.
6. Матеріали онлайн-курсу «Академічна доброчесність», надані українською студією онлайн-освіти EdEra.
7. Матеріали онлайн-курсу для викладачів «Академічна доброчесність», надані через платформу відкритих онлайн-курсів Prometheus.